

Buolbmát Johtti Sámiid Searvi
Polmak Flyttsamelag
Hillagurra
9845 DEATNU / TANA

15.01.2012

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 Oslo

Forslag til endringer om lov av reindrift av 1. Juli 2001 - Høring - Buolbmát Johtti Samiid Searvi / Polmak Flyttsamelag

Saksdokumenter:

30.09.2011 Det Kongelige Landbruks- og matdepartementet

Avvikling av ordningen områdestyrer - høring

LMD har sendt forslag til endringer i lov om reindrift (reindriftsloven) av 1. Juli 2007 på høring. Forslaget legger opp til avvikling av ordningen med områdestyrer og overføring av områdestyrets oppgaver til fylkesmannsembetene.

Denne avviklingen og overføring av myndighet til fylkesmenn vil skje parallelt med en administrativ overføring av de lokale forvaltningskontorene til fylkesmannen i de fem nordligste fylkene. Dermed vil Fylkesmannen bli den statlige regionale fagmyndigheten i offentlig forvaltning av reindrift.

LMD vil fortsatt ha det overordnede faglige ansvaret for den offentlige forvaltningen av reindriften.

BJSS / PFL styre har behandlet høringsforslaget og flertallet fremmer følgende til forelagte forslag fra LMD:

Dagens forvaltningsordning ineffektiv

Departementet sier at omdømmeundersøkelsen viser at reindriftsforvaltningen oppfattes som isolert, lite effektiv og med manglende handlekraft. Dette er unyansert og til dels uriktig gjengivelse av omdømmeundersøkelsen som brukes som eksplisitt grunnlagsmaterieell for denne vurdering. Det foreligger ingen data på om reindriftsforvaltninga oppfattes isolert. Undersøkelsen viser riktignok at reindriftsforvaltningas kommunikasjon med omverdenen oppfattes som dårlig og at den ikke er opptatt av å få til dialog og forhandlingsløsninger med andre, samtidig gis det uttrykk for at den er grei å komme i dialog med. Dette er imidlertid ikke data som uten videre kan tolkes dit at reindriftsforvaltninga er isolert. Det fremkommer ikke slik fakta i dette, slik PFL kan se.

Departementet tar for gitt at: "mye taler for at tiden nå er moden for en betydelig forenkling av den offentlige reindriftsforvaltningen". Det framkommer ikke nærmere hva dette "mye" er for noe ut over at det generelt har skjedd hva de kaller en effektivisering, forenkling og samordning av statlig forvaltning de siste 10-20 år. Noen nærmere vurdering av reindriften som en viktig del av samisk kultur og betydningen av dette foretar departementet ikke.

Av reindriftsloven følger det ikke at de som sitter i styringsorganene til

reindriftsforvaltningen skal være aktive reindriftsutøvere. Dette følger imidlertid av en flertallsmerknad fra Stortinget i 1995 (Innst. O nr. 8 (1995-96)). Her kan det for øvrig bemerkes at Landbruks- og matdepartementet aldri har fulgt opp denne flertallsmerknaden fra Stortinget ved sine oppnevninger til Reindriftsstyret. Om det er hvem som oppnevner representantene i områdestyrene eller om det er deres tilknytning til reindriftsnæringen som er hovedutfordringen for departementet sies det ingenting om. Departementet legger uten videre til grunn at områdestyrene med representanter som er aktive reindriftsutøvere skaper et inntrykk av at områdestyrene er reindriftens eget organ, og ikke et statlig forvaltningsorgan. Dette er en påstand som ikke er underbygget i noen undersøkelser. I omdømmeundersøkelsen framkommer det at et flertall av de spurte mener forvaltninga er styrt av folk med egeninteresse i næringa, noe som er noe annet enn det departementet påstår. At dette også er tilfellet bør tross alt ikke være noe nytt når det har vært Stortingets politikk at det skal være slik.

Reindriften mer enn en viktig aktør i det samiske samfunnet. Reindriften er en kulturspesifikk samisk næring og en hjørnestein i samisk kultur. Sikringen av reindriftens arealgrunnlag er av grunnleggende betydning for sikring av samisk kulturs framtid. Det er ikke uten grunn at reindriftens areal- og ressursgrunnlag har et så sterkt lovvern som det har. FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 27, jf. artikkel 1, som er en del av norsk rett ved menneskerettsloven og med forrang framfor andre lover i tilfelle motstrid, har stor oppmerksomhet ved forvaltningsutøvelsen av reindriften fordi det dreier seg om forutsetningene for overlevelsen av en sårbar urfolkscultur. Dette forhold berører departementet knapt i sin vurdering i høringsforslaget. Hvilken kompetanse som trengs for å sikre reindriftens arealgrunnlag, og hvor den i størst grad finnes drøfter ikke departementet. Den tar det uten videre for gitt at dette ligger allerede hos fylkesmannen.

Departementet gir i høringsforslaget uttrykk for at den innsigelsesmyndighet som i dag ligger til områdestyrene skal overføres til fylkesmannen, og at statens reindriftsforvaltning og Reindriftsstyret blir klageorgan for vedtak fattet hos fylkesmannen. I og med at dette sies i samme setning etterlater departementet et inntrykk av at innsigelser kan klages til reindriftsforvaltningen. Det er selvsagt ikke korrekt. Den statlige reindriftsforvaltningen og Reindriftsstyret vil med departementets forslag ikke ha noen direkte innflytelse over forvaltningen over reindriftens arealgrunnlag. Når det samtidig sies i omdømme undersøkelsen at arealforvaltningsspørsmål vil være den mest sentrale utfordringen for reindrifta i åra framover er det oppsiktsvekkende at departementet uten nærmere vurdering flytter denne oppgaven bort fra det samiske samfunnet og det samiske folks styring og deltakelse.

PFL/BJSS frykter høyere terskel for innsigelse. Vi har gjennom erfaring opplevd at dagens fylkesmannsembete viser manglende forståelse for helhet og reindrift som fag. Erfaringer viser at fylkesmannen viser i saker som FM har til nå at de har liten innsikt i reindriftsfaglige problemstillinger knyttet til ulike årsaker til innsigelse i innsigelsessaker. Vår frykt er at reindrift blir den tapende part i forhold til jordbruk og andre arealkrevende saker.

Og man må særlig legge vekt til at i forhold til reindriftsnæringen så er det behov for en kompetanse som strekker seg langt utover hva en kan lære av undervisning på skolen/studier. Det er utover behovet for kunnskap om regler og retningslinjer og generell hold av reinsdyr, også god kjennskap til samisk kultur og samfunnsliv og samisk tradisjon samt ikke mist naturforhold i det enkelte område. Slik kompetanse er vanskelig å tilegne seg gjennom formell kunnskap. Tradisjonell kunnskap er

reindriftens egen kunnskap som staten må streve etter for å kunne benytte seg i styringsorganer.

Dersom områdestyrene skal bli borte, bør det sterkt vurderes om reinbeitedistriktene bør gis en større rolle i arealsaker, eks. i innsigelsessaker. Dette for å sikre tilstrekkelig reindriftsfaglig kompetanse. Om dette er i tråd med intensjonen om å forenkle saksbehandlingen, bør dette være et alternativ

Landbruks- og matdepartementet har sendt på høring et forslag som er utarbeidet uten at konsultasjonsforpliktelsene overfor Norske Reindriftsamers Landsforbund og Sametinget er overholdt verken når det gjelder utarbeidelsen av rapporter/kunnskapsgrunnlag eller høringsforslag, noe vi finner svært graverende og urovekkende. Derfor mener BJSS/PFL at Landbruks- og matdepartementet høringsforslag kan ikke gjennomføres. Departementet må i etterkant av høringen legge til rette for reelle konsultasjoner med Norske Reindriftsamers Landsforbund og Sametinget for styrking av reindriftsforvaltningen, som også legger til rette for prosesser som leder fram mot brei enighet om en permanent framtidig offentlig forvaltningsordning

PFL / BJSS krever at forslag til endring i reindriftsloven av 2007 trekkes tilbake, og at det nedsettes et utvalg som skal utrede aktuelle problemstillinger knyttet til en omstilling/omorganisering av reindriftens kontrollorganer. Etter vårt syn finner vi ikke dette lovforslaget opplyst hva mulige konsekvenser dette vil ha for reindriften, og dette finner vi ikke akseptabelt.

Medhilsen

For Buolbmát Johtti Samiid Searvi / Polmak Flyttsamelag

Ellinor Guttorm Utsi